

Kájoni'390. Erdélyi régizene

A 390 éve született Kájoni János (1629 k.–1687), latin írással Johannes Caioni, Székelyföldön működő tudós ferences szerzetes volt, aki a kor szellemének megfelelően számos területen alkotott kiemelkedő eredménnyel. Számon tartják őt, többek között, mint orgonista, orgonaépítő, énekszerző, fordító, nyomdász, könyvgyűjtő és botanikus. Az általa összeállított és utólag róla elnevezett Kájoni Kódex a kelet-közép-európai régió, azon belül Erdély zenetörténetének fontos forrása. A jelenleg a Csíki Székely Múzeumban őrzött kéziratos gyűjtemény nagyon különböző műfajú zenedarabokat tartalmaz; található benne motetták, misetételek, egyházzenei művek, barokk hangszeres tételek, nyugat-európai és regionális táncművek, valamint magyar, német, cigány és latin világi énekek is.

Codex Régizene Együttes

Adorján Csaba – fidula, Filip Ignác – furulyák, fuvolák (művészeti vezető), Kovács Éva – rebek, Kovács László – fidula, Lázár Zsombor – fidula, gordonka, Szabó Éva – furulyák, fuvolák, ütőhangszerek, Csata István – viola da gamba, violone, Szőgyör Árpád – viola da gamba, nagybőgő

Meghívottak:

- BOGNÁR Szilvia – ének (Magyarország)
- Jean Cristophe FRISCH – barokk fuvola (Franciaország) / Ensemble Le Baroque Nomad
- Bruno BONHOURE – tenor / (Franciaország) / Ensemble La Camera delle Lacrime
- KÓNYA István – lant (Magyarország)
- FILIP Zsombor, III. éves hallgató a Brassói Tudományegyetem Zenetagozatán – lant, barokk gitár, koboz

Műsoron:

- *Jauchzet dem Herren* (Kájoni Kódex, XVII. század)
- Táncok a Kájoni Kódexből:
 - Chorea polonica - Chorea Tancz – Balletha – Balletha (Andreas Hammerschimdt) - Balletha*
- Hangszeres művek a Kájoni Kódexből:
 - La Romana, Canzon a 5, Ey fayr fax*
- Magyar népdalok és a Kájoni Kódex népies dallamai
- *Tegnap a grof halála – Ó nagy kerek kék ég* (dallam: Kájoni Kódex, szöveg: Balassi Bálint, 1554-1594)

- Moldvai népdalok: *Szerelem kertjében* (Klézse)
- Francia lantmuzsika
Robert Ballard (c.1572-c.1650): *Entrée de Luth – Courante* (1611)
- Francia és olasz zene a Kájoni Kódexből: *Branle Royne, Paduan, Padvan July, Sarabande, Sarabanda Gesneri, Schmidt Curranta*
- Gaspar Sanz (1640-1710): *Canarios* (1679)
- Dario Castello (1602-1630): *Sonata prima*
- Dario Castello: *Sonata terza*
- *Dade zingaricum. Tikva Vgorodonaczka* (Kájoni Kódex)
- Okszitán karácsonyi dalok:
Saboly Nicolas (1614-1678): *Sant Jouse M'a dit*
Saboly Nicolas: *Li a Pron De Gens*
Saboly Nicolas: *Ben Urosa la Naissance*
Pezant Francois (1597-1648): *Coratge, Moainada*
Saboly Nicolas: *Tu Que Cerques tei delices*
- *Messias iam venit / Az igaz Messiás* (Kájoni Kódex)

Codex Régizene Együttes

A *Codex Régizene Együttes* 1996 őszén alakult a Brassói Transilvania Tudományegyetem Zenetagozatának tanáraiból és diákjaiból. Céljuk a barokk és reneszánsz zene korhű és életszerű előadása historikus hangszereken. Az utóbbi években magyar, ezen belül erdélyi zenét játszottak leggyakrabban, a Kájoni Kódex, az Apponyi Kézirat, a Vietorisz Kódex és a Sepsiszentgyörgyi Kottás Kézirat repertoárjából, illetve Pálóczi Horváth Ádám és Mártonffy István kéziratos feljegyzéseinek átdolgozásaiból. A sajátos előadói stílussal életre keltett 17–18. századi művek a jelen emberéhez szólnak, bejárva az érzelmek széles skáláját. Kiemelkedőbb fellépések: Csíkszeredai Régizene Fesztivál, Művészetek Völgye, Bukaresti George Enescu Fesztivál, Bukaresti Régizene Fesztivál, Brassói Nemzetközi Kamarazene Fesztivál.

<http://www.codexensemble.ro>

BOGNÁR Szilvia - ének

Bognár Szilvia a magyarországi nép- és világzene ikonikus alakja, kiemelkedő énekes előadója, számtalan produkció szólólistája: Boglya együttes, Anima Sound System, Makám, Szájról szájra produkció, Állami Népi Együttes, Etnofon Zenei Társulás, stb. Olyan neves

előadók oldalán is hallhattuk már, mint Sebestyén Márta, Rost Andrea, vagy épp Sebő Ferenc, Lovasi András, Berecz András. Munkássága igen sokrétű. Saját formációival ezidáig öt önálló albumot készített a népzenei feldolgozásoktól kezdve a megzenésített verseken át egészen a progresszív világzenéig. Hallhatunk tőle autentikus népzene, de a *Sator Quartetben* kora középkori latin himnuszokat énekel, míg Kónya Istvánnal a magyar reneszánszig visszanyúló dallamokat játszanak. Díjak: Artisjus előadói díj (2004), Magyar Rádió eMeRTon díj „Az év folkénekes” kategóriában (2004), Kodály Zoltán-emlékdíj (2007), Magyar Művészetért díj (2010), Közép-magyarországi Regionális Prima Díjban Magyar zeneművészet kategóriában (2013).

KÓNYA István - lant

Kónya István a szombathelyi Tanárképző Főiskolán szerzett történelem-ének szakos tanári diplomát 1985-ben, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozatán folytatott gitártanulmányokat. 1989–1996 között a Hágai Királyi Konzervatórium barokk tanszakán tanult Toyohiko Satohnál reneszánsz és barokk lanton, valamint arciliutón és chitarronén. Az első magyar lantművész, aki lantdiplomával rendelkezik. Kamarazenei diplomáját ugyanott szerezte. Részt vett Nigel North és Stephen Stubbs mesterkurzusain. Szólistaként, kísérőként és különböző zenekarok tagjaként Európa és Amerika számos országában koncertezik. 1993 óta rendszeresen tanít lantot magyarországi régizene-kurzusokon. 2010 óta a Csíkszeredai Régizenei Nyári Egyetem lant- és gitártanára. Több kamaraegyüttes tagja, vendégművésze, számos felvétel közreműködője. *Budavári Lantestek* című koncertsorozatában eddig mintegy félszáz hangversenyt adott a Budapesti Történeti Múzeum Gótikus Termében.

<http://www.lant.hu>

Jean Cristophe Frisch - barokk fuvola

A Jean-Christophe Frisch által alapított *Le Baroque Nomade XVIII-21* célja a zenei különlegességek felkutatása. Fennállásának több mint két évtizede alatt az együttes a barokk zenei közeg kiemelkedő jelenségévé nőtte ki magát humanista és úttörő hozzáállásának köszönhetően. Kiemelkedő fuvolista, a *Sorbonne Université* tanára fellépett több mint negyven országban Európában, Ausztráliában, Braziliában és Kanadában. Jelentős zenekarokat vezényelt, illetve élvonalbeli fesztiválokra vett részt: a párizsi *Cité de la*

Musique, Bergeni Fesztivál, a Köln-i *Philharmonie*, a londoni *Festivalul Southbank Center*, a római, Damaszkuszi, San José-i Operaházak zenekarai.

Bruno Bonhoure - tenor

A *La Camera delle Lacrime* együttes művészeti vezetője és énekszólísta, ugyanakkor több más együttes énekese (Micrologus, Obsidienne, Le Poeme Harmonique együttesek). A legjelentősebb fesztiválok szerepelt Franciaországban, Németországban, Olaszországban, Lengyelországban, Dániában, Svédországban, Angliában, Görögországban, Spanyolországban, Amerikai Egyesült Államokban, Bulgáriában, Mongóliában, Algériában, Marokkóban, Tunéziában, Kínában, Braziliában és Argentínában. Számos díjjal jutalmazták munkásságát: az Académie des Arts et Lettres d'Auvergne *Prix Gandois* díja (2018), a Fondation SNCF „Pour aider les jeunes à avancer” díja, az Européenne du Dialog Interculturel díja a Slam baroque projektért, *Pierre Goudouli* kitüntetés a „Noel Baroque en Pays d’Oc” lemezfelvételért.

FILIP Ignác-Csaba - művészeti vezető

Kolozsvári Zeneakadémiai tanulmányait Gavril Costea fuvolaosztályában végezte, kamarazene-tanára László Ferenc volt. Több nemzetközi mesterkurzuson vett részt, ahol a modern fuvola mellett a barokk fuvola, illetve furulya (blockflöte) játéktechnikáját is elsajátította. A Cantus Serenus, Amaryllis, Georgius, Codex, Collegio Stravagante és más együttesek tagjaként számos belföldi és külföldi koncerten, illetve színházi és operaelőadáson lépett fel. Furulya- és fuvolaszólísta az ország több filharmonikus zenekarával együttműködött. Két módszertani könyve jelent meg (*Furulyaiskola; Furulyamuzsika*, 1998), amelyek öt kiadást értek meg. Számos CD-, rádió- és tévéfelvételen szerepel. 1996-tól a Brassói Transilvania Egyetem Zeneművészeti Karának tanára, 2001 óta tanszékvezetője. 2004-ben a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémián szerzett doktori címet. 2008 óta a Csíkszeredai Régizene Fesztivál és Régizenei Nyári Egyetem művészeti vezetője.